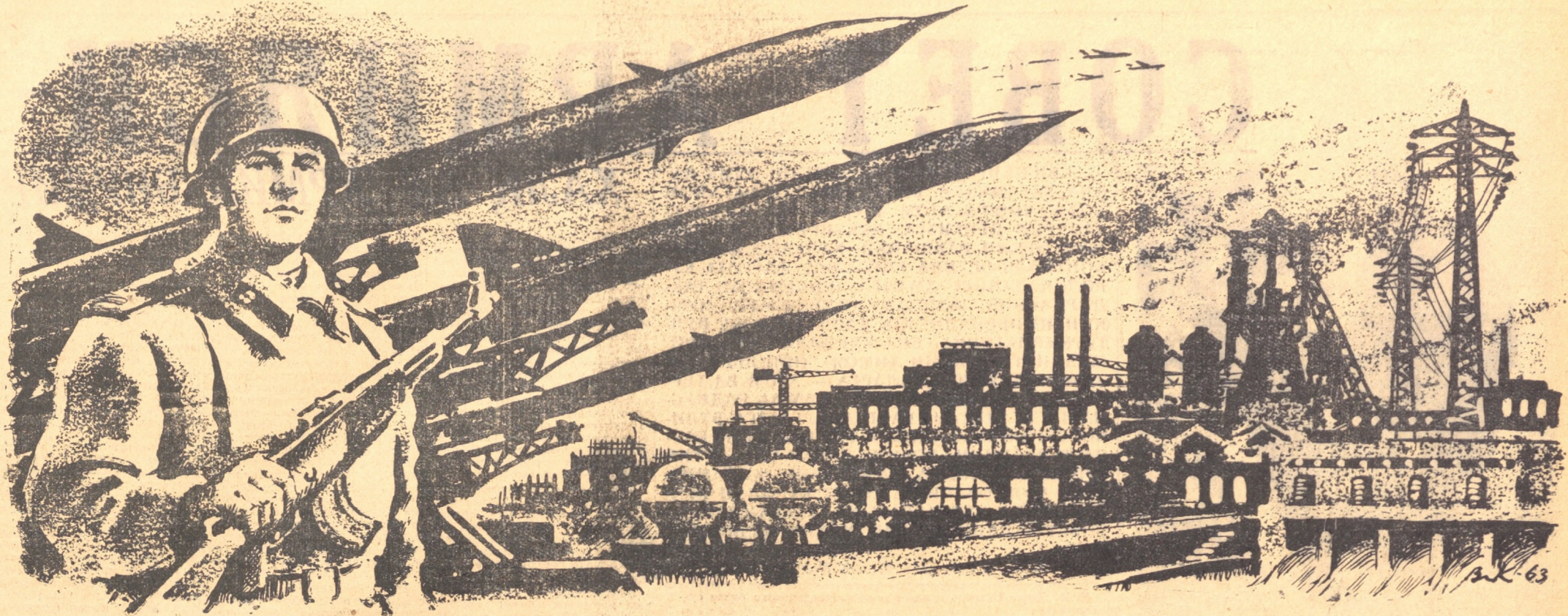

Ўзбекистон халқ (рассом В. КАЙДАЛОВ ишлаган планат.

БҮТҮН ДҮНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ ЎЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЎЗБЕКСКОЙ ССР

45-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 46 (12.399)

Шанба, 23 февраль 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

ЛЕНИН АСОС СОЛГАН ШОНЛИ АРМИЯ

Бугун шонли Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти ташкил топганига кўч беш йил тўлди. Бугун совет ҳақиқати билан биргаликда социалистик лагер мамлакатлари, шунингдек ер юзидан бугун прогрессив инсоният социалистик Ватан йилномаси зар варақларида ёзилган ана шу шонли йиллигини аър тантана билан нишонламоқдалар.

Совет кишилари ўз Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жаңговар ҳизматларини юксак қадрлайди. Совет Армияси Октябрь революцияси ғалабасини таъминлади, асрлар бўйи эълан мазмун дод исқанжасида эълан мазмун халқларга озодлик, эркин ва мустақиллик берди. Совет Армияси ана шунинг учун халқ қалбларига яқини, у чинакам халқ армияси, халқнинг ўзидан ташкил топган ер юзидан энг қудратли армиядир.

Социалистик Ватанин ҳимоя қилиш, СССР мудофаа қобилиятини тиймаи ошира бориш, совет Қурулди Кучлари қудратига қудрат қўшиш социалистик давлат олдида турган гоят муҳим вазифадир. Башарида ҳоҳийси В. И. Ленин бошчилигидаги Коммунистик партия асос солган шавкатли армиянинг қарийб ярим асрлик давр мобайнида Ленин байроғи остида босиб ўтган шонли, жанговар йўли, Ватан мудофааси учун олиб боришган курашларида ҳамisha қодир қилган бизнинг социалистик давлатимиз ўз зиммасидаги ана шу вазифани шараф билан бажарганининг ёркин ифодасидир.

Совет Армияси мамлакатимизда оқлик ва байронгарчилик ҳукм сурган интервенция йилларида Ташкил топди. Она-туғроғимизнинг тўртдан уч қисминини чет эл интервенциячилари ишғол қилиб турган эди. Интервенциячи ва оқивариячилар Украина, Кавказ, Ўрал, Сибирь ва Узоқ Шарқни вақтинча босиб олган. Ўрта Осиё ва Қозғоғистонда буржуа миллатчилари ва босмачилар қўтурмоқда эди. Совет Армияси ана шу оғир дамларни мисли қўрилмаган матонат ва наҳрамонлик билан енгиб, ёв ҳамласини даф этди. Октябрь ғалабасини — ёш совет республикасини қўқрак кериб, мардонавор ҳимоя қилиб қолди.

Улуғ Ватан уруши Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти учун янада жиддий синов бўлди. Бугун совет халқи тиш-тироғига қаҳурулланган немис фашизмга қарши курашга оёққа турди. Тарихда мисли қўрилмаган бу кураш Ватанимиз шон-шухрати ва мустақиллигини, совет халқларининг озодлигини ҳимоя қилиш учун олиб боришган ҳаёт-мамот кураши, бу кураш — эълан билан нур, жаҳолат билан тарқидиёт, эркинлик ва ҳуқуқ-эркинлик билан чинакам эркин дунё ўртасидаги қонли кураш бўлди. Дастлабки муваффақиятлар да и доддираб. Советлар ҳокимиятининг санокли кунлари қолди, деб бугун жаҳонга бонг урган Гитлер ва унинг Ҳарбий вассасачилари Совет Армиясининг даҳшатли қаршиликка дуч келди ва тор-мор қилиб ташланди. Шавкатли Қурулди Кучларимиз жонажон Ватанимиз озодлигини сақлаб қолди, шу билан бирга, Евро-

па ва Осиёдаги кўпгина халқларни фашизм қўлидан халос этди. Шунинг учун ҳам бу мамлакатларнинг халқлари Совет Армиясини ўз халоскори деб атамоқда. Бугун прогрессив инсоният миллионларининг бахт-саодати, халқларнинг порлоқ келажиги йўлида мардонавор жанг қилган совет қўшинларига тасанно демакда, гўлиб армияни шарафламоқда.

Ҳа, бизнинг Армиямиз чиндан ҳам гўлиб армия, енгилмас ва музаффар армиядир. Бизнинг чинам Армиямиз шонли интернационализм принципларига чексиз садоқатли армиядир. Унинг зафарли йўлини марксизм-ленинизмнинг ўлмас тоғлари мунаввар қилиб турибди. Тез тараққий этаётган фан ва техникамиз, оғир индустриямиз Армия ва Флотимизнинг қудратига қудрат қўймоқда. СССР халқлари ўртадаги дўстлик, бирлик ва ҳамкорлик эса барча ғалабаларимизнинг асосий омилдир. Халқ ўз Қурулди Кучларимиз учун зарур бўлган барча нарсаларни етказиб бермоқда, зотан совет кишилари Армия ва Флот тинчликка тахдид солмоқчи бўлган агрессорлар ҳужумини қайтаришга қодир, балки уни бутунлай тор-мор қилишга тайёр турмоғи доимийлигини яқини аниқлайди.

«Халқ Гарбдаги урушқоқ донларлар ётасида ва батамон қурол-санаанинг тўғрисида бир битимга келиш йўлига аър бериб тўғроқлар солдотан эканлар» — деган эди ўртоқ Н. С. Хрущёв СССР Олий Советининг иккинчи сессиясида. — халқ Гарбдан қурол пеш қилиб айланган сўзлар оштинлиб турган ва аър бериб қуролланш дивом этирилаётган экан, биз, совет кишилари қуролимизни шай қилиб турмоғимиз, ўз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш гамини емоғимиз ҳамда тинч меҳнатимизни бузишга журъат қилган ҳар қандай агрессорга қаршилик зарба бериш учун тайёр турмоғимиз керак. Ўзимизни ва дўстларимизни империалистларнинг агрессив урушларида ҳимоя қилиш учун бизда ҳамма нарсга тўла-тўқис бор».

Партия ва ҳукуматимизнинг совет халқлари ва ер юзидан барча инсониятнинг тинч ва озоишта ҳаётини сақлаб қолиш йўлида тиймаи қўрсатаётган гомхўрлиги туғайли Қурулди Кучларимиз энг замонавий қудратли қурулди билан шай бўлиб турибди. Ер юзининг ҳар қандай жойига ҳам қитъаларо ва глобал ракетани етказиб беришга қодир бўлган ракета қўшинларимиз жаңговар ҳолатда турибди. Дushmanни ҳар қандай ҳолатда ер билан яқсон қила оладиган авиациямиз, забардаст Флотимиз, турли хил қурул-яроғларимиз бор. Булар жаҳон халқлари тинчлигини сергак бўлиб қўриқ-леш учун яратилган зарур воситалардир.

Совет Иттифоқи тинчлигининг чинакам қадридоридир ва бу тинчлик систематик равишда негиздир. Агар империалистлар ўт билан ўйнашар эканлар, қаҳрамон халқимиз, қудратли Совет Армияси унга қаршилик зарба беришга доим тайёрдир!

Шавкатли Совет Армиясига шон-шарафлар бўлсин!

СОВЕТ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ ЖАНГЧИЛАРИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Совет Қурулди Кучларининг солдатлари ва матросларини, сержантлари ва старшиналарини, офицерларини, генераллари ва адмиралларини, ҳар бир записда ва отставкада бўлган совиқ жангчиларни умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллиғи билан самийи табриқлайди.

Октябрь ғалабаларининг ҳимоя қилиш учун Коммунистик партия, улуғ Ленин тузган СССР Қурулди Кучлари Ватан олдидаги ўз бурчини шараф билан адо этдилар, чинакам қаҳрамонона йўлни босиб ўтдилар, ўз жанговар байроқларини сўмас шон-шавкат билан бурқадилар ҳамда жонажон Ватан тинчлиги ва хавфсизлигини мардонавор қўриқлаб турибдилар.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Армия ва Флот ажаббай интервенция ва ички контрреволюциянинг биришган кучларини тамомла ер билан яқсон қилдилар: ёш Советлар Республикасининг озодлиги ва мустақиллигини қатъий қўриб сақлаб қолдилар. Улуғ Ватан урушида немис-фашист босқинчиларнинг ғалалари Совет Қурулди Кучларининг қудратли зарбалари остида ҳалокатга учради. Ўз севиқли Ватанин ҳимоя қилган, Европа ва Осиё халқларини фашистлар қўлидан озод қилишга уларга қардошларча ердан берган совет халқининг ва совет халқи жангчиларининг жасорати кишилар қалбига абадий яшайжак.

Социалистик Ватанга садоқат билан хизмат-қилаётганликлари, интернационал-буржларини фидокорлик билан ўтаётганликлари натижасида Совет Қурулди Кучлари халқимизнинг ва бугун прогрессив инсониятнинг умумий меҳр-муҳаббатига ва миннатдорчилигига сазовор бўдилар.

Социалистик тузумнинг афзалликлари, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги, замонавий қудратли қурул-яроғлар, жангчиларнинг юксак даражадаги маҳорати ва севиқ оғиллиги, халқнинг уларга бўлган чексиз меҳр-муҳаббати ва мададкорлиги — СССР Қурулди Кучларининг қудратига асос бўлган мустаҳкам негиздир. Совет кишилари ўз армиясига оташин меҳр-муҳаббат туйғуларини наҳор қилмоқдалар, унинг шонли жаңговар жасоратлари билан фахрланмоқдалар, Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун ўз жонини фидо қилган Совет Армияси қаҳрамон жангчиларининг хотирасини муқаддас билиб ҳурматламоқдалар. Ҳозир Қурулди Кучлар энг мукамал қурул-яроғлар ва жаңговар техника билан қуруллантилган, ана шу қурул-яроғлар ва жаңговар техника Ватанга, Коммунистик партияга ва ўз халқига чексиз садоқатли жангчиларнинг моҳир қўлларига бериб қўйилган.

Совет халқи ва унинг жангчилари Армия билан Флотнинг 45 йиллигини КПСС XXII съезди қарорларини — коммунизм қуриш программасини амалга ошириш учун бугун халқ курашаётган вазиятда нишонламоқдалар. Ватанимизнинг экономикаси, фани, техникаси ва маданияти гоят юксалмоқда. Халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг энг йиллик плани муваффақият билан бажарилмоқда. Қудратли социалистик ҳамдўстлигининг меҳнаткашлари Совет Иттифоқи билан биргаликда социализм ва коммунизм қуриш йўлидан шаддам қадам ташлаб бормоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар, жаҳон урушининг олдини олиш учун, инсониятнинг агрессив урушлардан халос қилиш учун ҳорам-тоғли курашмоқдалар. Ленин биз улуғ Лениннинг империализм бугун инсоният бошига жиддий хавф-хатар олиб келди, ҳали империализм мавжуд экан, империалистларнинг агрессив урушлар бошлаб юбориш хавфи сақланиб қолади, деган қўрсатмасини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Империализм кучлари ўзининг тарих томонидан ҳалокатга маҳкум этилаётганлигини ҳамда социализм мамлакатларининг қудратли тобора ўсиб бораётганлигини сезиб, халқаро вазиятнинг кескинлаштиришга интил

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети янги Сирдарё об-ласти тузилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Сирдарё об-ласти бўйича таъкилот бюроси

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё об-ласти Совети сайловлар ўтказилганга қадар меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё об-ласти Советининг ижроия комитетини қуйидаги составда

Ижроия комитет раиси ўртоқ Е. Т. Тасанбоев.
Ижроия комитет раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ А. И. Руқий.
Ижроия комитет секретари ўртоқ Р. Бердиназаров.
Ижроия комитет аъзолари Н. Махмудов, А. Исабев ўртоқлар.

МОСКВА ВА ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛАР

Мамлакат Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллигини кенг нишонламоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Москва Советининг партия ва жамоат ташкилотлари, Армия ва Флот вакиллари билан биргаликда 22 февралда Кремлдаги Съездлар саройида ўтказган тантанали мажлиси умумхалқ байрамида марказий фойеа бўлди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари президиумга чиққанларида, залда гулдўрос қарсақлар янграб кетди, Со-

вет Иттифоқи маршаллари, пойтахтдаги партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, Ҳарбий техниканиннг ижодкорлари бўлган атоқли конструкторлар ҳам президиумдан жой олдилар.

СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский «Социалистик Ватан посбондигида 45 йил» деган тематда доклад қилди. (ТАСС).

22 февралда Навоий номидаги Ўзбек Давлат опера ва балет театрида меҳнаткашлар депутатлари

Тошкент шаҳар Советининг партия, жамоат ташкилотлари ва Ҳарбий қисмлар вакиллари билан биргаликда шу улуғ байрам шарафига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари С. О. Веселов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Р. Қўрбанов, Н. В. Мартинов, М. М. Мухомов, Е. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, И. И. Федюнинский, Н. Н. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Қ. Муртазоев, И. М. Насриддинов, Г. Ф. Нийматов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азиев, Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Н. Г. Лященко, Ҳарбий кенгаш аъзоси — Туркистон Ҳарбий округи Сибий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант Н. С. Деини, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, Совет Армиясининг генераллари ва офицерлари ўтирибдилар.

Мажлиси Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев очди.

Туркистон Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали И. И. Федюнинский Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллиғи тўғрисида доклад қилди.

Бу ерда ҳозир бўлганларнинг қарсақлари остида туркистонлик жангчиларнинг ғалабалар шўҳрати билан бурқалган жаңговар байроқлари залга олиб киради.

Мажлис қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущёвга гулдўрос қарсақлар билан мактуб қабул қилдилар.

Туркистон Ҳарбий округининг ашула ва рақс ансамбли ҳамда Ўзбекистон санъат усталари мажлиси қатнашчилари учун концерт қўйиб бердилар. (ЎзТАГ).

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1963 йил 23 февраль

№ 26

Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг жангчилари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллигини байрам қилмоқдалар.

Совет Қурулди Кучларининг қирқ беш йиллиғи КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, энг йиллик плани бажариш, экономика ва маданиятни янада ривожлантириш учун курашда совет халқи жуза қатта ғалабалар қозонаётган вазиятда нишонламоқда. КПСС Марказий Комитети ноёб Пленумининг қарорларига мувофиқ халқ ҳўжалиғига партия раҳбарлиги қайта қурилаётганлиги сановат ва кишлоқ ҳўжалиғини янада аър қуч билан юксалтиришга, халқ оммасидати битмас-туганмас ижодкорлигининг тағли ҳам кенг намоён бўлишга ердан беради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати янги жаҳон урушининг олдини олмак, ер юзидан тинчликни мустаҳкамламоқ учун қатъият билан ва оғишмай кураш олиб бормоқдалар. Социализм ва тинчлик кучлари империалист агрессорларни жилволашга қодир. Лекин шу нарсани ҳисобга олмадик мумкин эмаски, реакция ва уруш кучлари жаҳон термоядро урушини бошлаб юбориш ҳақида телбаларча тузган планларидан воз кечганлари йўқ. Шу сабабли Коммунистик партия бундан бунё ҳам юксак даражада ҳушёр бўлиб туришни. Совет Иттифоқининг мудофаа қобилиятини аър бериб мустаҳкамлаш, Армия ва Флотнинг жаңговар тайёрлигини тиймаи оширишни талаб қилади.

Партия, улуғ Ленин барпо қилган ва вояга етказган Совет Қурулди Кучлари Ватанимиз тарихига кўпгина аjoyиб саҳифалар ётганлар. Улар шиддатли жаңгларда сон-саноксиз душманларни тор-мор келтирдилар. Ҳозирги вақтда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти энг қудратли ва мукамал жаңговар воситалар билан таъминланган ва коммунистик қурилишининг сергак посбони бўлиб ту-

рибди, уларнинг шахсий состави коммунизм ишига фидокорона содик. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварағида маҳкам жипслагандир. Бизнинг Қурулди Кучларимиз енгилмас жаңговар қувватга эга бўлганлиги туғайли тинчлигини сақлашнинг энг муҳим факторларидан бири бўлиб, тинчликсевар халқлар хавфсизлигининг таъинқидирлар.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина, офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар! Сизларни Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллиғи билан қутлайман. Қўшинларининг ҳушёрлигини ва жаңговар тайёрлигини ҳамisha оширишга, ўзларининг севиқ билимларинингизни ва Ҳарбий маҳоратинингизни аър бериб тақомиллаштирингиз, янги Ҳарбий техникани ва қурулди қўл билан эгалла-нинг, коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси, Ҳарбий қасам ва усталарининг талабларига қатъий риоя қилингиз, интизомни ва ушқоқлиқни бугун чоралар билан мустаҳкамлангиз! Ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга ҳамisha шай бўлиб турингиз!

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллигини нишонлаб қурабман:

Бугун, 23 февралда Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифокчи республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек қаҳрамон шаҳарларда гулдоран бир йўла қирқ беш марта ўқ узиб салот берилсин.

Янаси Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг қирқ беш йиллиғи!

Улуғ совет халқига ва унинг шавкатли Қурулди Кучларига шон-шарафлар бўлсин!

Янаси совет халқи эришган ҳамма ғалабаларнинг илҳомчиси ва таъкилотчиси — Ленин барпо қилган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

С О В Е Т   А Р М И Я С И

«БИЗ БИР НЕЧА БОР АЙТГАН ЭДИК ВА ЯНА АЙТАМИЗКИ, БИЗ АРМИЯДАН БАТАМОМ ВОЗ КЕЧИШГА, АТОМ БОМБАЛАРИ ВА РАКЕТАЛАРИНИ ДЕНГИЗГА ЧУҚИРИШГА ТАЙЕРМИЗ, ЛЕКИН РАВШАНКИ, ХАЛҚАРО ҚАТТИҚ КОНТРОЛЬ ОСТИДА ЕППАСИГА ВА ТУЛА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ АМАЛГА ОШИРИЛГАН ТАҚДИРДАГИНА ШУНДА КИЛИШИМИЗ МУМКИН. ИМПЕРИАЛИСТИК ДАВЛАТЛАР ШУ ЙУЛГА КИРМАГУНЧА БИЗ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИМИЗНИНГ ВАТАНИИ ХИМОЯ ҚИЛИШДА ЭНГ ЗАМОНАВИЙ ВОСИТАЛАРГА — АТОМ ВА ТЕРМОЯДРО ҚУРОЛИГА, КУЧИ ҲАММА РАДИУСЛАРГА ЕТАДИГАН РАКЕТАЛАРГА ЭГА БУЛИШИ ТУҒРИСИДА, ҲАРБИЙ ТЕХНИКАНИНГ БАРЧА ТУРЛАРИНИ ЛОЗИМ ДАРАЖАДА ТУТИБ ТУРИШ ТУҒРИСИДА ҒАМХҲҲРИК ҚИЛАМИЗ. СССР МУДОФААСИНИ, СОВЕТ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ ҚУДРАТИНИ МУСТАҲКАМЛАШ — СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИДИР».

Н. С. ХРУЩЕВ.

В. И. Ленин Октябрь кунида қизилгвардиячилар билан суҳбатлашмоқда.
РСФСРда хизмат қўсатган санъат арбоби П. Васильев чиқган расм. (ТАСС фотокорраси).

ХАЛҚ ВА АРМИЯ БИРДИР

УЛУГ доҳийимиз В. И. Ленин раҳбарлигида Коммунистик партия ташкил этган Совет Қурулди Кучлари Ватанимиз хавфсизлигини пўлат иродали пасобон бўлиб қўриқлаётир. Советлар мамлакатининг ривожланиш тарихида шонли армиямиз халқ олдидаги муқаддас бурчини шараф билан адо этиб келмоқда.

Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги остида воляга етган Совет Армияси эндиликда жаҳонда энг кучли ва қудратли қурулди кучга айланган қолди. Партия ва ҳукуматимиз Совет Армиясини техника жиҳатидан жиҳозлаш, жангчиларда маънавий-жанговар ғайратларини тарбиялашга катта аҳамият бермоқдалар.

Халқимиз ва армиямизнинг бирлиги совет давлати муҳофаза қудратининг негизидир. Шунинг учун ҳам жонажон партиямиз ана шу бирлигини мустаҳкамлаш ҳақида доимо ғамхўрлик қилади. Бунинг КПСС XXII съезди ҳам алоҳида таъкидлаб ўтди.

Жангчиларнинг ишлаб чиқариш илгорлари билан учрашувлари, солдат, сержант ва офицерларнинг колхоз ва совхоз, фаб-

рика ва заводларга экскурсия қилишлари яхши анъанага айланган қолди. Ўзбекистон меҳнаткашлари ва Туркистон ҳарбий округида хизмат қилаётган жангчилар ўртасидаги дўстлик тобора мустаҳкамланмоқда.

Офицер Богун хизмат қилаётган қисмда ёш солдатлар ҳарбий қасамд қабул қилганидан қушларда уларни оталиққа олган Тошкент тепловоз-вагон ремонтни заводи ишчиларини тақдиф этиш одад тусига кирган. Меҳмонлар солдатлар қасамд қилиш маросимидан иштирок этадилар, уларга қимматли маслаҳатлар беришади.

Ҳарбий қисм билан завод коллективлари ўзаро тез-тез учрашиб туришади. Қисмнинг шахсий соҳиби заводда комсомол ташкилотини ва ДОСААФ комитетига оммавий муҳофаза ишларини яхшилашда ёрдам қўротаётир. Қисмдан бериштирилган мерганглик инструментлари ва радио мутахассислар корхонада мутасил машғул ўтказиб туришади.

Туркистон ҳарбий округининг солдат ва офицерлари Ўзбекистон меҳнаткашлари, бутун совет халқи манфаатини қўзлаган ҳолда яшамоқдалар.

Ҳарбий хизматдан запасга қайтган кўпчилик жангчилар ҳозирги пайтда халқ ҳўжалигининг барча тармоқларида фидокорона меҳнат қилимоқдалар. Чунинчи, «Фарҳод» совхозининг 5- бўлимида трактор-далачилик бригадасига бошчилиги қилаётган Александр Кошелевич Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, машхур механизатор Валентин Топковнинг издоши десан бўлади.

Бир гуруҳ солдат ва офицерлар Самарқанддаги чой қadoқлаш фабрикасида бўлиб, ишчиларга ўз ишлари ва ҳаёти, шунингдек халқро аҳвол ҳақида лекциялар ўқидилар.

Подполковник М. Д. Войцеховский съезд қарорларининг тарихий аҳамиятлари тўғрисида батафсил сўзлаб, ишчи ва хизматчиларнинг саволларига жавоб берди. Фабрика вакилларида Мельник, Глухов, Чибисов ўртоқлар корхонадаги муҳофаза тўғрисидаги иш ҳақида, Совет Армиясини составида хизмат қилишга тайёрланаётган ёшлар ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Учрашув кечаси ишчи ва солдат ҳаваскорлари концерти билан якунланди.

Ватан ҳимоячилари республиканин кўп қиррали иқтимоий фаолиятида ҳам актив иштирок этмоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари қирқ йилдан энг вақт давомида ҳарбий қисмлар устидан оталиқ қилиб келиптилар. Бу тадбир ўз самарасини берапти. Биргина бултурнинг ўзида Ўзбекистоннинг маданият, санъат, арбоблари, ишлаб чиқариш илгорлари 3600 дан ортиқ оталиқ тадбирларини амалга оширдилар, жумладан экскурсия, ижодий учрашувлар, сайёр спектакль ва концертлар ўтказилди.

Тошкентда ўтган республика ҳўжаш хўжалик ҳодимларининг кенгаши тугаши биланоқ колхоз далалари илгорларининг бир группаси ҳарбий қисмга боришди.

Солдат Кротовнинг қўсисда жанговар шўҳратдан далолат бериб турувчи тўртта значок порлаб турибди. Шунинг учун ҳам солдатнинг ҳикояси мароқли бўлди.

Ватанимиз чегараларини қўриқлаш каби фахрий вазифани ба-нараётганимиздан беҳад хурсандим. Биз бу билан фахрланамиз. Бизнинг бўлимамиз социалистик мусобақада голиб чиқди. Бу ерда яшашлик сержантлардан Жадин, Филиппов, ефрейтор Дригант, оддий солдатлар Давидкин, Самойлов, Плехин ўтиришибди. Уларнинг ҳаммаси жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси.

Ватанпарварлар ташкилоти — ДОСААФ халқ ва армия ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашнинг энг муҳим асноларидан биридир. Республикадаги бу муҳофаза ташкилотлари аҳоли ўртасида ҳарбий билимларни тарбиб этиш, совет кишиларини Қурулди Кучларининг шонли жанговар аълолари асосида, Ватани ҳимоя қилиш ва Совет Армиясига муқаббат руҳида тарбиялашда улкан ҳисса қўшапти.

Республика партия, совет ва комсомол ташкилотлари, барча меҳнаткашларнинг вазифаси халқ ва армия бирлигини янада мустаҳкамлаш, жонажон армиямиз ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб боришдан ибобатдир.

К. ЗАЙНУЛЛИН.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясини тарих ва археология институтининг илмий ҳодими.

Ш О Н Л И   Қ И Р Қ   Б Е Ш   Й И Л

БҲҲҲҲ совет халқи, социалистик мамлакатларнинг халқлари ва бутун прогрессив инсоният Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг шонли 45 йиллигини янгиламоқдалар.

Совет Армиясини ўз қурулди революцион талабалар ва меҳнаткашлар озолигини қўриқлашга, жонажон мамлакатини империалистик ҳўжумлардан сақлашга қаратган умумхалқ армиясидир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси талабаларини, Ватанимиз озолигини ва мустақиллигини ҳимоя қилаётган совет Қурулди Кучлари ўз олдида қўйилган тарихий вазифаларни шараф билан адо этмоқда.

«Бизнинг Қурулди Кучларимиз», — деган эди ўртоқ Н. С. Хрущев Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезида, — ҳозирда ҳар қандай агрессорнинг ер билан асос қилишга қодир бўлган қудратли қурулди эгадир. Биз ўз Қурулди Кучларимизни ракетага ва атом суз ости флотига билан жиҳозлаш билан бир вақтда авиацияни ҳам ҳисобдан чиқармаймиз, уни ривожлантиришни ва тақомиллаштиришни давом эттирямиз».

Совет Армиясини мамлакатда очлик, айронлик ҳўжм сурган, чет эл интервенциялари ва оқгардиячиларга қарши олиб боришган қурулди кураш шарафига вужудга келди. Мамлакатимизнинг учдан бир қисми — Украина, Кавказ, Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ вақтинча оқгардиячилар ва интервенциялар қўлида эди.

Ўрта Осиё ва Қозогистон районида ҳам хавф остида қолди. Буржуа миллатчилар ва оқгардиячилар, меншвик ва эсерлар, чет эл интервенциялари Алшобод, Марий ва Қарсеновск шаҳарларида ҳамда Закавказье областини босиб олдилар. Ўрта Осиёда босмачилар изиб юрди.

В. И. Ленин Қизил Армиянинг жанговар фаолиятини бевосита қўзатиб борди. душманин тор-мор қилиш планларини тузишда фаол қатнашди, мамлакатининг муҳофазасига раҳбарлик қилди.

Халқимизнинг ижодий меҳнатини ҳўшёрлик билан қўриқлаб турган армиямиз Ҳасан қўли ва Халхин-Гол дарёсида япон империалистларини тор-мор келтирди, Ғарбий Украина ва Ғарбий Белорусияни озоқ қилди.

Совет Иттифоқининг фашистлар Германиясига қарши олиб борган Улуғ Ватан уруши йиллари совет халқи ва унинг Қурулди Кучлари учун жуда катта ва оғир синов бўлди.

Герман империалистлари Совет Иттифоқининг территорияси ва бойликларини тортиб олиш, озоқ

совет кишиларини қириб ташлаш ва қўл қилишни қўзлаган эди. Урушнинг дастлабки пайтларида Советлар мамлакатини ва Қурулди Кучларимиз босқинчиларга қарши оғир шарафда кураш олиб борди. Бунинг асосий сабабларидан бири Сталиннинг уруш арасидаги ҳарбий-стратегик аҳволга, Германиянинг Совет Иттифоқига қўқисдан ҳўжум қилиш эҳтимоли борлигига баҳо беришда кешириб бўлмайдиган даражада йўл қўйган хатосидир.

Маълумки, немис қўшинларининг совет чегараси яқинида тўлланаётган ва ҳатто уларнинг ҳўжум қилаётган кўн ҳақида ҳам ишончли маълумотлар бўлган. Аммо Сталин душманинги макор-лигини ҳисобга олмади ва агрессорга зарба бериш юзасидан тегишли чораларни қўрмади.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотини фашистлар Германиясининг армиясига қарши бўлган жангларда агрессорнинг планлари бариб қолди ва уни таслим бўлишга мажбур этди. Асрлар ўтар, минг-минг йиллар ўтар, аммо совет жангчиларининг Москва ва Қурск остодаларида, Волга бўйида, Ленинград, Севастополь, Киев, Одесса, Будапешт ва Вена шаҳарлари учун, шунингдек урушнинг якуновчи қисмида Берлин учун бўлган шиддатли жангларда қўлга киритган буюқ талабалари инсониятнинг хотирасида абадий сақланиб қолади.

Фашист армияларига қарши жангларда бизнинг жангчиларимиз мисли қўрилмаган мардлик, жасурилик ва оммавий қаҳрамонлик, бор куч ва ҳатто ҳаётини севишли Ватан учун, коммунизм учун фидо қилишга тайёрлик намуналарини қўрқатдилар.

Совет халқи ва унинг жангчилари гитлерчилар Германияси ва империалистлар Япониянинг муҳим қушлари устидан ғалаба қозониб, биргина она-Ватанини ҳимоя қилиб қолмай, Европа ва Осиёдаги бошқа халқларни ҳам фашизм асоратидан сақлаб қолдилар.

Уруш йилларида армия ва флотимизнинг шахсий составига 12 миллион орден ва медаллар топишриди. 11 мингдан кўпроқ жангчиға Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган энг фахрли ва юксак унвон берилди. Улардан 104 киши бу номга икки мартадан сазовор бўлди.

Бизнинг ҳарбий округимиз жангчилари ҳам Улуғ Ватан урушини йилномасига шонли саҳифалар киритдилар. Округимизга қарашли қисмлардан бирда тарбияланган Николай Гастелло ўлмас жасорат қўрқатди. Ўрта Осиё ва Қозогистон халқларининг фар-

Н. С. ДЕМИН,
Генерал-лейтенант,
Туркистон Ҳарбий округи
ҳарбий кенгашининг аъзоси

<>

зандлари ҳам Совет Иттифоқини халқларининг қардошларча ягона оиласида Ватанимиз душманларига қарши қаҳрамонона жанг қилдилар. Уларнинг кўпчилиги орден ва медаллар билан тақдирланди. 97 қозоқ, 16 туркман, 15 тоjik ва 12 қирғиз йигитига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Урушнинг оғир йилларида ўзбек халқининг шонли фарзандлари ҳам мардлик ва жасорат намуналарини қўрқатдилар. Улардан ўн минглаб жангчиларга орден ва медаллар, 168 кишиға эса Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Халқро империализм инсониятга қарши энг даҳшатли жиноят — қирқиб келтирувчи жаҳон термояр қудратини тайёрламоқда. Совет халқининг ва социалистик мамлакатлар меҳнаткашларининг ютуқлари империалистик агрессорларни таъаббатлантирмоқда. Улар Совет Иттифоқи ва жаҳон социалистик системасидаги бошқа мамлакатларга қарши тажовуз қилиш

планларини тузиб, бу ҳақда очик-ошкор қилишмоқдалар. Америка империализми агрессия ва урушнинг энг асосий кучи сифатида майдонга чиқмоқда.

Жаҳон жангдари, реакция ва уруш таъничи ролини ўйнаётган Америка империалистлари халқро кескинлигини жиҳдийлаштиришга, СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши янги жаҳон уруши оловини қишға тайёргарлик қўрқатдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати империалистик агрессия ҳақида тўғри баҳо бериб, Совет Иттифоқи муҳофаасини янада мустаҳкамлаш ва Ватанимиз қурулди кучларининг жанговар қудратини янада ошириш чораларини қўрқатди. Бизнинг армиямиз ва флотимиз биринчи даражада жаҳонда энг яхши қурул ва жанговар техника билан таъминланган эди. Бизда стратегик аҳамиятга эга қўшчаларро ва глобал ракета билан қурулланган ракета қўшинлари тузилган.

КПСС XXII съезди қарорларига, съездида қабул қилинган партия Программасида Қурулди Кучларнинг жанговарлик маҳоратини янада ошириш вазифалари белгилаб берилган.

Коммунистик партиянинг Қурулди Кучларга раҳбарлик қилиши,

ЮРАГИМДА СЕВГИНГ, ЭЙ ВАТАН!

...Юрагим бор,
Севишчи юрак!
Ватан — юрак берган ҳам ўзим.
Ҳўжамизга қодир бу юрак —
Менга қонин сенин ҳар сўзини!
Турпоғимни қўймага сўртдим.
Томиримда қонини жўшади,
Мангиз ёшма!
Менинг гўл юрчим —
Ешилишга билик қўшади!

Гўдаликда йиллаганимдай,
Кечир ишда энгиланган бўлсам.
Гўдаликда меҳринг юракда,
Илк бўсангидир у энди билсам.
О, Ватаним, чаманим, бахтим —
Сенга битмас муқаббатим бор.
Ахир сенин севишме тўғрайли,
Бахтим, севишме — янмаган баҳор!
Кобил ЭШМАМАТОВ,
солдат.

ҲАМИША ОЛДИНДА

РЕПОРТАЖ

<>

ТўСАТДАН «душман» санолига пайдо бўлди. Афтидан, у зенитчиларни ғайфда қолдиришди. Бирок бу мақсад пучга чиқди. Нишон ўфқда қўришни биланоқ, қузатувчи командирга ахборот берди. Шу заҳоти.

— Жангга! — деб янграган команда бутун бўлимини ҳара-катта келтирди.
Зенитчилар нишониниг теглиги, йўналишини аниқлаб, отишга тайёр эканликлари ҳақида рапорт берди. Бунга бор-йўғи бир неча секунд вақт кетди.

Огоны!
Биронта ҳам ўқ зое кетмай, нишонни тешиб ўтди. Ҳақиқий душманинги ҳам холи шундай бўлди.

Сержант Арнауттов командирлик қилаётган зенитчилар бўлимаси Н-ҳарбий қисмда энг яхши бўлимага ҳисобланади. Бу ютуқларни қўлга киритишда комсомол аъзоси Владимир Арнауттовнинг ҳиссаси катта, чунки у солдатларда ўз қурулдиға муқаббат, она-Ватанга чексиз садоқат ҳис-туйғуларини тарбияламоқда.

Арнауттов жангчиларга уларнинг шонли меҳнати севишма Ватанга пахтакор ва пўлат қўючининг, ғалларо ва шахтёрнинг меҳнати каби зарур эканлигини доимо уқтиради.

Владимир Арнауттов бўлимасида турли миллат вакиллари хизмат қилади. Бу йигитлар олдида турган вазифа — Советлар мамлакатининг муқаддас чегарасини қўриқлашда ҳамisha ҳўшёр туриш, халқимиз бахт-саодатига тажовуз қилмоқчи бўлган ҳар қандай агрессорга қаттиқ зарба беришга тайёр туришдир.

Бўлимага жангчилари ана шу муқаддас бурчини шараф билан адо этиш йўлида куч ва тайаратларини аямай хизмат қилиб, ҳарбий санъатнинг сирларини кун сайин қўнғи билан ўрган-

моқдалар ва маҳорат қўққиларига иштилоқдалар.

Дўстлик, бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун принципи бўлимага солдатлари учун асосий қонда бўлиб қолган.

— Совет Иттифоқи Қурулди Кучларининг 45 йиллик байрами шарафига олган мажбурият-

ларни бажардик! — гурур билан рапорт беради бўлимага командири.

Сержант Арнауттов раҳбарлигида бўлимага қисмда биринчилик қўлда беришга учун сабот ва матонат билан курашапти.

Ф. ЛОБЗИН,
подполковник.

Суратда: Сержант Владимир Арнауттов бўлимаси мамқ нийтида.

В. Дубровченко фотоси.

ЎН САККИЗ ЙИЛ ЎТГАНДАН КЕЙИН

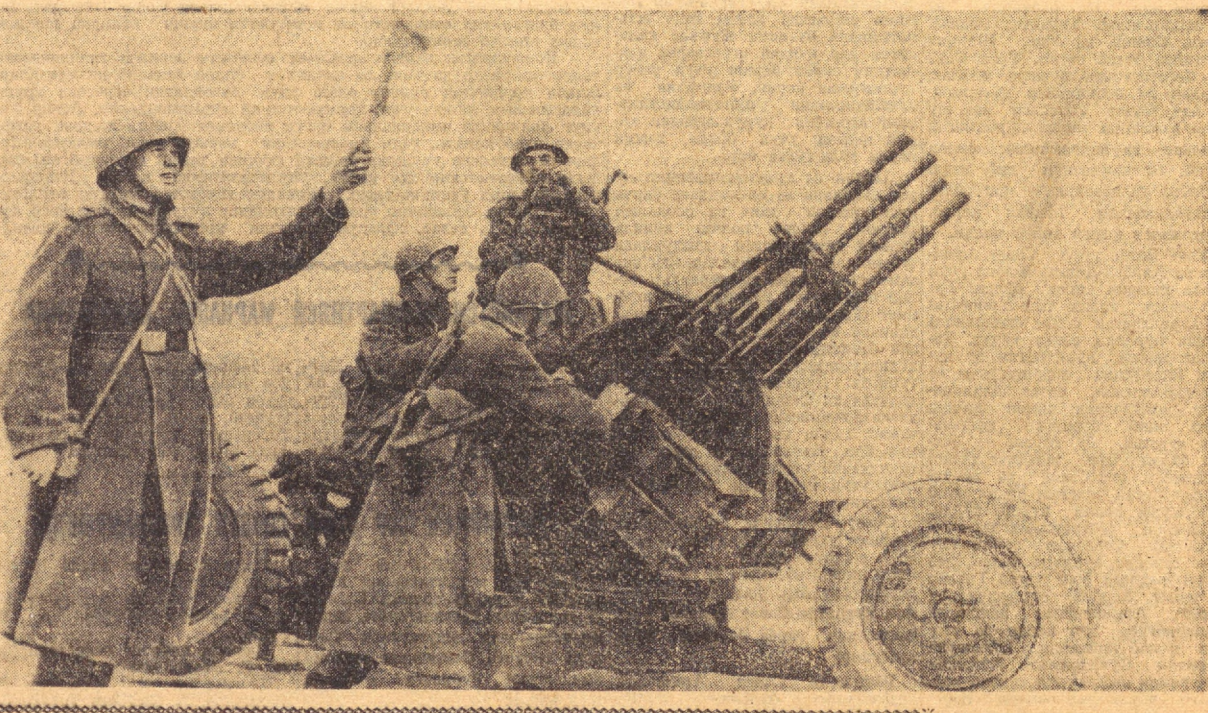
АНДИЖОН область ҳарбий комиссариати сиёсий бўлимининг бошлиғи подполковник Н. М. Вербов Ватан урушининг ветерани собиқ гвардиячи оддий аскар, ҳозирги вақтда Андижон иккинчи станциясида вагон депозитини дурдорги Михаил Федотович Перовга жанговар мукофот — Қизил Юлдуз ордени топишди. Минимет батареясининг подносчи, кейинчалик эса наводчи Михаил Перов Берлинни штурм қилишнинг унутилмас қушларида қўрқатган мардлиги, жасурилиги ҳамда тадбиркорлиги учун ана шу мукофотга сазовор бўлган эди. Бошқа қисмга ўтказилганлиги муносабати билан жангчи мукофотни ўз вақтида ололмади, у қаҳрамонга ўн саккиз йил ўтгандан кейин топишриди.

Собиқ гвардиячи солдат Михаил Перов Ватанга садоқат билан хизмат қилмоқда. Ҳозир у — ишлаб чиқариш илгори, коммунистик меҳнат ҳаракатининг қатнашчиси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Совет Армиясини ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 45 йиллиги муносабати билан, бенуқсон хизматига ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарликда аъло кўрсаткичларга эришганлиги учун Туркистон ҳарбий округининг ҳарбий хизматига қаратадан 49 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармониға биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида Хоразм область, Ўргач шаҳар ҳарбий комиссариатининг ҳарбий комиссари подполковник Мелибой Алмуллаевич Олимов, Фаргона область ҳарбий комиссариатининг ҳарбий комиссари полковник Назимжон Каримов, Самарқанд область ҳарбий комиссариатининг ҳарбий комиссари полковник Ҳаким Хайдарович Усмоновжаевлар бор.

ТИНЧЛИК ПОСБОНИ

ҚУДРАТЛИ КУЧ

КИШИЛАР бир-бирлари билан учрашганларида «тинчмисиз» дейишади. Бу сўзга қанча ҳушдор ва маъно бор. Тинчлик барқарор бўлган жойда хурсандчилиги, ободлиги, юксалиши бор. Бола-чақани, эл-юртини билан тинч-солоҳиётни яшаганга не етсин. Аммо мамлакатимиз бошига тушган Улуғ Ватан уруши нилларини эсласам, ноғихон, чуқур хўрсиниб қўламан.

У вақтлар ҳақиқатан ҳам оғир йиллар эди. Тўғри, мен урушда қатнашганим йўқ. Лекин уша йиллари барча совет кишилари сингари ўзининг уруш майдонига ҳис этди. Бир мен эмас, бутун заводимизнинг каттадан-кичиги урушнинг тез туғиши учун қўлидан келгани барча ишни қилди. Бир гайратта ўш гайрат қўлиб ишладик. Уша қонли йилларда ҳам вагонлар, локомотивлар учун запас қисмлар ишлаб чиқардик, ремонт қилдик. Ҳозир ҳам шулардай. Бироқ, фарқи шундаки, у вақтларда тайёрланган вагонларимизга уруш анжирлари ортиларди. Биз ишлаб чиқарган локомотивлар жон олиб-жон бераётган ана-уналарининг учун кири-кечак, озиқ-овқат, курол-яроғ таширдик. Шинель кийган йигитларни ташидик. Ҳозир эса мўтақо бошқача. Ишлаб чиқарган машиналаримиз тинчлик юлларини мамлакатимизнинг турли томонларига элтиб беришда. Бундан юш ташиган машиналар ҳам хурсанд, биз ҳам мамнуниймиз.

Бугун Совет Қўролли Қўчалари ташкил топганлигининг шойи 45 йиллигини нишонлаб эъланиш, тинчликимизни, ободиятимизни таъминлаб турган жангчиларимизга, Улуғ Ватан уруши йилларида қаҳрамонлик кўрсатган баҳадурларимизга оғиринлар айтмайсиз. Пул-мол бўлиб ҳам нарсасдан қайтмайдики империалистлар турли йўллар билан яна қон тукишга уринмоқда. Лекин совет халқи Берлин остоналарида немис-фашистларнинг қандай таъзини берган бўлса, мамлакатимизга ҳужум қилишга ботинган ҳар қандай агрессорга ҳам шундай қаншақатли зарба беришга тайёр! Совет кишиларининг буюрдики кучли, пўлатдан мустаҳкам дўст-яки — жуда қудратли куч.

Биз урушин истаймиз. Бу — қўрқоқлик белгиси эмас. Бутун совет халқи жонанон Коммунист партиямиз XXII съезди қабул қилган коммунизм кўриш Программасыни муваффақиятли амалга оширишга бел болаган. Тинч иқтисодий меҳнатимиз билан мамлакатимизга мувофасини мустаҳкамлаб беришимиз, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда улугвор вазифани адо этишда яна ҳам гайрат-шижоат кўрсатамиз. Барча совет кишилари сингари мен ҳам тайёргарлик маҳсулотимиз тинчликка хизмат қилишини истайман.

Абдушукур ҚОДИРОВ.

Октябрь революцияси номидаги Тошкент теллово-вагон ремонт заводининг тоқари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

СЎНМАС ЖАСОРАТ

ПАКТАВОН қишлоғида яшовчи кишилар ўша ҳамқирин-лоқлар комсомол аъзоси Қудрат Суноновнинг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мислисиз жасоратидан ақинда хабар топишди.

Бу воқеа Киев остоналарида юз берган эди. Қудрат Сунонов хизмат қилаётган қисм жангчилар ҳужуми тўхтаб қўйишди. Чўки пулемётдан пайдар-пай ёқилган от уларнинг йўлини тўсиб қўйди. Душман дозирининг унинг учирлига олган доворлардан бир қанча қисм ҳалок бўлди. Ушанда Қудрат Сунонов автоматини, бир боғлам гранатани ва ўлаб димовой шашкани олди-да, гитлерчиларнинг даладаги истеҳкоми томон отланди.

Доздаги пулемётлар тўхтов-сиз патиллар, қўроқини жаласи тутун пардасини ёриб ўтар, лекин шашкалар бирин-кетин тарти билан ена бера эди. Полк-дошлар шунга қадар ҳам неча мартаб довораклик, шижо-ат ва тасдиқорлик кўрсатган ўз жанговар дўсти — ўзбек йигитининг ҳаракатини диққат билан кузатиб турар эдилар.

Доворак йигитга аввал бит-та ўқ, қаторасига учта ўқ тегиб, уни яралади. Қонга беланган жангчи ҳолдан кетиб, жимиб қолди. Бир неча оғир минутлар ўтгач, жанг майдони узра янги тутун пардалари кўтарилди. Чиндан ҳам оғир яраланган Қудрат яна ҳаракат қила бошлаган эди. У, бетон билан пўлат остига беркинб олган душманлар томон аста-секин бўлса ҳам натижа билан илгарилар бораверди. Истеҳком-даги етишга ўлаб метрга қолганда, Қудрат Сунонов бор кучини тўллаб, ўриндан ўтди-да, «Ватан учун!» деган китоб билан бир боғлам гранатани иргитди. Кучли портлаш салоси билан бир вақтда қаҳрамоннинг ўрқоқлари ҳужумга ёл-ришди ва доз ичига яшири-ниб олган гитлерчиларни ма-жақлаб ташлади.

Суноновни кўтариб олган са-нитарлар унинг ўтган йўли бош-дан-оёқ қонга беланганини кўришди. Қудратнинг ҳаётини сақлаб қолишга муваффақ бў-линмади. қаҳрамон операция столы тепасида жон берди.

ЖАНГЧИЛАР БИЛАН ДЎСТЛИК

20 февралда Тошкент Ойрўт Офи-церлар уйда Узбекистон пойтахти-даги мактаблар юқори синф ўқувчи-ларининг Совет Армияси ветеранла-рини ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилири бўлган жангчи-лар билан учрашув бўлди.

Учрашув қатнашчилари А. Д. Кала-чининг, Совет Иттифоқи Қаҳрамони П. К. Плотниковнинг, Белоруссияда-ги партизанлар ҳаракатининг ақли-катнашчи В. П. Лавонининг сўзига эур-этиб билан тингладилар. Иткин-лар совет жангчиларининг жанговар зафарлари ҳақида гапириб бердилар. Офицер И. Ф. Диничев совет киши-ларининг тинч яратувчилик меҳнатини сарғайлик билан ўқиниб келган ма-нчиларининг жанговар таълими ҳа-қида гапирди.

Офицерлар уйда Тошкентдаги са-ноат нарханалари ва муассасалар ёшларининг маҳаллий гарнизон ки-шилари жангчилари билан дўст-лик кечиси ҳам мароқли ўтди.

(У. ТАГ).

БАТАЛОН плацдарм учун беш соат улуғсиз жанг қилмоқда. Гитлерчилар вақтинчалик қичириб, батальонни 9 марта атана қилди. Куч жангдан тенгсиз бўлган бу жангда гитлерчиларнинг сафлари тобора сийрашланиб борарди. Ярадорларини қомбат, гвардия капитани Шодмон Умаров пана жойга олиб боришни буюрди.

Ассей кучлар қаерда қолди? Нега шу вақтгача юборилган маддан дара-рак йўқ? Ёлғиз радиостанцияга душ-ман минаси тушиб мажақланиб, ра-диот халок бўлган, ҳақиқий аълоли бошчилига маълум қилишнинг имко-ни йўқ.

Тонгга яқин душман янада шид-датли атана бошлаб, жангчиларимиз-нинг тинчлигини қўрутишга уринди. Батальоннинг дарёга улоқтириб таш-лан душман учун ҳеч нарсга эмас-дай кўринди. «Душман бизни улоқти-риб ташласа, вақтдан ютади, қисла-римизнинг ҳужумини тўхтаб қўйи-ши имкониятига эга бўлади. — ки-шини азобловчи бу физиклар қомба-тининг ҳаёлидан ўтди. — Ҳужум, фа-кат ҳужум, бошқа илож йўқ». Офи-церлардан ибрат олган жангчилар, ҳатто ярадорлар ҳам шиддатли ҳу-жумга интилдилар. Гитлерчилар бў-линмаларимизнинг сиқувиға бардош беролмай, тартибсиз ҳолатда чекин-дилар.

1945 йил январ. Биринчи Бело-руссия фронтининг жангчилари душ-манин Висладаги мувоффақ истеҳ-

КЕКСА ПАРТИЗАН

НУКУСНИНГ Бердах кўчасида-ги 92-уйда собоқ партизан, пенсионер Нуриазар Маевлевон-лайди. Қонларининг бирда ўз-бекистон ССР Олий Совети Пре-зидиумининг Фахрий ёрлиғи ва унинг ёнига яна бир неча тари-хий ҳужжатлар «хўшхўш билан сақланмоқда».

Улуғ Октябрь социалистик ре-волюциясидан кейин босмачилар шайасини тор-мор этишда актив-лашган баҳодир Маевлевон 1925 йилда шонли Коммунист пар-тия сафига кирди.

Советлар республикасининг ашадий душманлари тўла ту-тилгандан кейин ёш коммунист-тин меҳнат фронтини курашди.

У 1934 йилда Москвадаги Комму-нистлар университетини битириб, Тўртўл МТСи сиёсий бўлим бош-лигининг ўринбосари, кейинчалик Қорғас райкомининг секретари-га бошқа лавозимларда ишлади.

Қизил партизан Нуриазар Ма-евлевоннинг пенсияга чиққандан ол-ти йил бўлди. Аммо у қўл ко-нуштириб ўтирчдиқлардан эмас. У шахар партия комитетининг штатсиз инструктори, пенсионер-лар советининг аъзосидир.

Ф. АН.

ДИВИЗИЯ ҚЎМОНДОНИ

ТУРКИСТОНДА Октябрь рево-люцияси иштирокчиси ва гражд-анлар урушининг қаҳрамони Миршароф Миршароф биринчи ўзбек совет қўмондониди эди.

Миршарофнинг ёшлиги ҳам ре-волюциядан олдинги барча ҳам-гал меҳнатининг қисматига ўла-шган муҳтождики ўтди. Унинг по-длачи отаси Миршароф Азизовга шахрида бой хизматини қила-қила олар меҳнатдан силасиз кўриб ва-фот этганди. Миршароф ўш икки ёшли бола эди. Шундан кей-ин Миршарофнинг оиласининг яна-да оғир, қашшоқларча ҳаёт дари-ёб бошлагани. Миршароф ўша йил-ги бойга отбоқар бўлиб ёлланади. Бироқ бой унинг чавандозлик қи-лишини эшитиб, неча бор катла-қилди ва ниҳоят ўз дароҳидан қу-вади.

Миршароф 1916 йилда оила аз-золари билан юш, иш қидириб Тошкентга кўчиб келди. Бу ерда ҳам у боилар қўлида ёллана бо-шлаган, ўз меҳнати аълоли жуда оз ҳақ олиб оила гебратади.

Миршароф қобилияти, зехни ўткир, қақдон ва ишчан йигит бў-либ ўлағайди, шидан қайтағ қў-ни, ёшани ўрганади.

Миршароф Туркистоннинг ре-волюция маркази — Тошкент ша-ҳридаги илгор рус ва ўзбек ишчи-лари ёрдамида марксистик ғўта-ракларда, йилларда қатнаша

бошлайди. У рўй бераётган воқеа-ларни тушуниш даражасига кўта-рилади. Миршароф Улуғ Октябрь революцияси кўчаларида қўлга ку-рол олиб, илгор ишчилар билан ёнма-ён революцияда ва унинг га-лабаларини мустаҳкамлашда фаол қатнашади.

1918 йил Миршароф ўш са-кин эшида шонли большевиклар партияси сафига кирди. У аёни-шаҳар партия ташкилотининг оммавий-ташвилий ишларида қат-наша, жанговар дружина ташкил-этади.

1919 йилнинг январ ойи. Қаҳ-ратон қўли. Қалин қор ёғиб тур-и-ди. Тошкентда оқ гвардиячилар ва «сўз» эсерларнинг Осинов бошчи-лигида контрреволюцион исён кўтарилиб. 18 январ кечаси Мир-шароф бошчи қизил гвардиячи-лар дружиниси революция тала-баларини мувоффақ қилиш учун Ўрта Осиё темир йўл бош ма-стерский ишчилари ҳужумига етиб келди. Миршароф дружиниси бош мастерскийи мувоффақ қилиш-да, оғирдаричилар юборган жо-сусларни тутишда, исёнчилар қол-диқларни тутатишда қаҳрамонлик намунасини кўрсатади. Миршароф жангчиларининг олдинги сафида ту-риб, душманга қақшатқич зарба берди. Ҳатто, унга рус ишчи-лари дарида бири.

РЕВОЛЮЦИОН ЎТМИШ САҲИФАЛАРИДАН

<>

— Сен ҳали ёшсан, келажак учун керакмас, ўзининг душман-нидан сақла, — деганига қарамай, ўзининг жанг майдонига отарди.

Неб бостирилган, партия Мир-шарофнинг Тошкент ҳарбий коман-дирлик курси (ҳозирги В. И. Ленин номидаги ҳарбий билим юрти)га ўқишга юборди. У 1920 йилнинг март ойида курсни тамомлади.

Шу вақтда, М. В. Фрунзеининг тақлифи билан Миршароф Мир-шароф Қизил Армия қисмлари ту-зиш учун Хевага жўнайдди. Хо-разма аҳвол аҳа кесини эди. Жунайидхон бошчилигидаги бос-мачилар аҳolini талар, ўлдира-эди. Миршароф маҳаллий халқ ора-сидан аскадорлар тўзди. Бу аска-дор қисқа вақт ичда босмачилар-нинг ассейи кучини тор-мор кел-тирди.

Партия ва ҳукуматимиз коман-дир Миршарофнинг босмачиларга қарши жангларда кўрсатган мард-лиги ва ҳарбий маҳорати учун шахсий қилиш билан мукофотла-ди.

Миршароф Ҳоразм Революци-он ҳарбий совети (РВС)нинг раиси вазифасида ишлайди. 1921 йилда Миршароф қизил қўшнлар ту-зиш учун Туркистон Революцион Ҳарбий Советига ишга олинади. У чет эл империализми паноҳида ёш совет қўқимиятига қарши кураша-ётган контрреволюционерларни ула-ил-кесил тутатиш ишга раҳ-барлик қилади, жангларда шахсан иштирок этади. Қизил Армия қў-шнлари орасида партиявий-омма-вий ишлар олиб боради. Турки-стон фронтининг Фарғона, Бухоро, Ҳоразм участкаларига юборилган ҳарбий қўшнларига Миршароф қўмондонлик қилган эди.

РКП(б) Марказий Комитети Ўр-та Осиё Бюросининг 1924 йил мартидаги қарорига биноан Мир-шароф Ҳоразм халқ республика-сини ҳарбий позир ўринбосари қи-либ тайинланади. Кейинроқ аса Бухоро халқ республикасининг ҳарбий позир вазифасига кўта-рилади.

Миршароф ўз ҳарбий билимини оширишга ҳаракат қиларди. 1925 йилда Ўзбекистон ҳукумати уни М. В. Фрунзе номи РККА Ҳар-бий академиясига ўқишга юбора-ди. У академияда талантли рус ҳарбий қўмондонларидан сабоқ олди.

Миршароф 1929 йилда ҳар-

Улуғ Ватан урушидан кейин Шод-мон Умаров ўз ҳаётини Совет Ар-мияси хизматига бағишлагга қарор қилди ва М. В. Фрунзе номидаги Қи-зил байроқли ҳарбий академияга ўқишга кирди. У академияни муваф-фақиятли тамомлагга. Туркистон ҳарбий округига қайтиб келиб, хиз-мат қилмоқда.

Оддий совет иқисис, камтар меҳ-наткан, Совет Иттифонининг Қаҳра-мон коммунист, полковник Шодмон Умаров катта жанговар йўлни босиб ўтди.

П. КИРИЛЛОВ,
ҳарбий хизматчи.

Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси, наводкачи, ёш коммунист ефрейтор Валентин Шаров машғулот пайтида.

А. Асанов фотоси.

ҚАҲРАМОННИНГ ЙЎЛИ

АРМИЯМИЗНИНГ навобдаги вазифаси Киевни озод қилиш эди. 1-Украина фронтининг штур-мчи-десант батальонларидан би-рита командирлик қилаётган ка-питан Лутфулла Сибатуллин док-штабидан топшириқ олди: батальон узок, ҳаффи ва ниҳоят-да мушкул сафарга жўнаши керак.

Ассейи вазифа — Деснаи кесиб ўтиб, Днепрнинг ўнг қирғоғида дивизия учун плацдарм тайёр-лашдан иборат.

Сафарнинг ўн бешинчи кунин батальон Чернигов шаҳри яқини-га етиб келди, дарёдан ўтишда қўқисдан қилинган ҳужум гала-ба билан тамомланди, шу жойга кўприк солинди.

Батальон капитан бошчилигида корпуста ҳужум қилди. Бу жанг-да бир ярим минг душман ер-тишлади, ўттизта узокда отаётган тўп, снарядлар ўлжа олинди. Эр-

таси кунин душман батальонга чап қирғоқдан, ўнг қирғоқ жанубидан ҳужум бошлади.

Батальоннинг орқа томони ўр-мон бўлганлигидан душманин 34 танки ва пёдалари ҳужуми ҳавфли эмас, кечиниш учун по-зиция бор. Ассейи мақсад — кў-прикни сақлаш.

Ўлжа тўплар билан бостириб келатган танкларнинг саккизта-си ёндириб юборилди. Батальон имкони борича кўприкни му-лоффа қилиб, октябрнинг охирида ўз дивизиясини тайёр кўприк би-лан қутиб олди.

Партия ва ҳукумат батальон жангчиларининг жасоратига юк-сак саҳо берди, орден ва медал-лар билан мукофотлади, йигирма етти жангчига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Ўлар орасида капитан Сибатуллин, рота командирга бўлган лейтенант-лар рус Кузнецов, ўзбек Соли

Пўдошев, тожик Ҳайдар Қоси-мов, қозоқ Духамбеков, татар Валиуллин ва бошқалар бор эди.

1938 йилда Армия сафига қа-тирилган Юри районидан ма-таблардан бирининг ўқитувчиси Лутфулла Сибатуллин Ғарбий Украинада озод этишда, оқ фид-ларга, немис-фашистларига қарши жангларда қатнашди. У Қизил Юлдуз, Жанговар Қизил Байроқ орденлари ва медаллар билан ҳам мукофотланди.

Лутфулла ака ҳозир Тошкент-област, Ўқор Чирчиқ районид-даги Паркент қишлоғида яшай-ди, пенсионер, запасадаги капи-тан.

Лутфулла аканинг ҳамқирин-лоқлари Олтин Юлдуз кўриб, бу — жасоратлар, халқ саҳт-саодати учун тўқилган қонлар аълолига Ватан, халқ берган баҳо рами-дир, дейишди.

С. ХОЛНАЗАРОВ.

ЖАНГДА ВА МЕҲНАТДА

ШИМОЛИЙ Қозғистондаги қўриқ ерларни ўлаштирувчиларнинг шонли оиласида шундай меҳнатнашлар борки, уларнинг номи айниқса ҳўрмат билан тилга олинади. Булар—Брест қалъасининг қаҳрамон ҳимоячилари. Душманга қарата биринчи бўлиб ўт оч-ғилар орасида Василий Митин ва Василий Шибанов бор эди. Ҳозир Василий Митин Белоглиск етти йиллик мактабининг илмий му-дир, Василий Шибанов эса Олгинский совхозида трактор бригадаси бошлигининг ёрдамчиси бўлиб ишлайди. Уларнинг иккаласи ҳам коммунист. Ўтган йил Шибанов бригадаси районда энг кўп ҳосил етиштирди.

Шу совхозда ўлмас гарнизоннинг бошқа бир жангчиси Павел Ночевний тракторчи бўлиб ишлайди. Тапқа қарши мувоффақ бата-реяс комитетининг сиёсий ишлар бўйича собоқ ўринбосари, наводка-чи, коммунист Василий Янков «Стелной» совхозининг ҳўжалик му-дир бўлиб ишлайди.

«Заря» совхозида Брест қалъасининг ҳимоячиси Михаил Матух-нани, Новопокровский совхозида аса Василий Идванови яхши би-ладилар. Улар Брестда турган 455-қўриқ полкнинг бир батареясиди хизмат қилганлар.

Ўлмас гарнизоннинг жангчилари ҳозир мактаб ўқувчилари ва ёшлар билан учрашиб, Брест қалъасини қаҳрамонона ҳимоя қилиш кўчалари ҳақида ўз хотираларини гапириб бермоқдалар. (ТАСС).

СОЛДАТЛАР ХАТИДАН

ПАРТИЯ САФИГА

ИБРОҲИМ Ҳожиёв армияга ча-қирилмасдан олдин Бухоро об-ласт Қоракўл районидаси пахта-пўктида шофер бўлиб ишларди.

У армияга келгач, автокор машин-истлари тайёрийбонган курсга ўқишга кирди, ҳозир шу касб бўйи-ча ишламоқда. 1962 йил сентябр-ойида Иброҳим хатида катта во-қеа юз берди, у КПСС аълолиги кан-дидатлигига қабул қилинди.

Ҳожиёв комсомол ишларида актив қатнашгани учун ақинда ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёр-лиғи билан мукофотланди.

С. ЖАЛОЛОВ,

ҳарбий хизматчи.

АЪЛОЧИ

НЕЪМАТЖОН Ҳожиёв солдат-и ҳимнатқаси қиёв дастлаб-ки кўчалари ача қайнади. Эндилик-да у ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси. Ола-Ватан олдидаги му-қаддас биринчи муваффақиятли адо-эти билан бирса қўмондонликдан 20 та ташаккурнома олд, шунинг-дек «Совет Армияси аълочиси» эн-а ҳожи билан мукофотланди. Қисм бай-роғи остида сирғат тутишга муя-сир бўлган совет жангчиси учун на-қадар қўрқоқ!

Неъматжон ҳақиқий совет солда-ти номига дойиқ бўлиш учун кел-а-қилди ҳарбий маҳоратини оширо-қ-ба.

Бугунги байрам айёнида шундай фарзанди тарбиялаб воқта етказган Наманган шаҳрида турмуш Ҳожиёв Ялдошова ва Аҳажон Ялдошовага қасимиз жангчилари катта раҳмат бўламоқдалар.

Ю. ЛУМАНОВ,

сержант.

ҲАРБИЙ ҚУРУВЧИ

СОДИҚ Ҳақимов Совет Армияси сафига бундан икки йил муқо-дди келган эди. У қисқа муқо-дда ҳарбий қурувчилар бўлишга командири вазифасига кўтарилиб.

Ҳарбий қурувчилардан коммунист Султон Умаров, комсомол аълоли Қоши Раймон, Абдулалом Охунов, Тўқтасин Ялдошев ва бошқалар қилиш нормани 125-130 процент адо-этимоқдалар.

Билиммага ақинда коммунист-и меҳнат бригадаси деан фахри ном берилди.

Содиқжон Ҳақимовнинг аъло хиз-мати учун ақинда унга қисқа муқо-ддаги отқисқа берилди. Содиқжон тўғилиб йсман шаҳри Марғилонга бориб келди.

Ғ. ҲАҚИМОВ,

сержант.

А. АҚРОМОВ.

ЖАСУР КУРАШЧИ ФАН ОЛАМИДА

(ЮЛИУС ФУЧИК ТУГИЛГАН КУНИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

— Пўқол сиз капиталистик куллик!.. Ҳаёт инсонники! Келажак коммунизмники!

Юлиус Фучик гитлерчи жаллодлар таълабган зах тюрма камарасининг кичик ойнасида ана шу сўзларни баралла айтганини кўннинг олти нурлари дарахга тўшади. Гўё табиат ўз ҳаётини халқларнинг порлоқ келажиги учун курашга бағишлаган, коммунист-Инсонни, қаҳрамон-Инсонни олқишлаётганга ўхшайди.

Революционер коммунистлар улуғ гвардиясининг доврак жангчиси Юлиус Фучикнинг сиймоси кўз олдимизда улуғвор гавдаланади. Тарихий жангларнинг олдинги марраларида миллионлар бахти учун курашган Фучик бутунгун кунда ҳам ана шу миллионлар сафидандир. Гитлерчилар қатл сиртмоғини Фучик бўйига солиб, уни қаттиқ сиққан кунларда ҳам Фучик курашни давом эттирди, эртанги гўзал кун ҳақида ўйлади, янги жамият курашган кишиларга бағишлаб қон билан репортаж-васийтнама ёзди.

«Қатл олдиди сўз» — пок қалбнинг ёрқин қўшиғи, ҳаёт гимнидир. Бу — жасорат китоби. Бу инсониятга мўъаббат, унинг душманларига эса нафрат билан қарашга ўргатувчи ҳаққоний қиссадир. «Қатл олдиди сўз» — енгилмасларнинг жангдор қўшиғи!

Коммунист. Револ ю ц и о е р. Журналист. Булар Юлиус Фучикнинг ҳаёти ва фаолиятида мустаҳкам ўйғунлашиб кетган. Фучик ўз партиясининг қандай топишриқларини бақармасин, уларнинг ҳаққонийлиги бир мақсадга — жамиятнинг ва ҳар бир кишининг бутун иқодий кучи гуллаб-яшнайдиган тазуам қуриш учун курашга бўйсундирар эди.

Чех журналисти янги жамиятнинг пойдевори қандай қуриладиганини ўз кўзи билан кўриш учун 1930 йилда чегарадан нолегал ўтди. Совет Иттифоқига келди. Мамлакатимизда ўз бераётган ўзгаришларни бутун улуғворлиги билан тасвир қилиш иштиёқида Ленинград ва Донбассга, Волга ва Ўрта Осиёга борди. Совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнати Фучикни мафтун этди. У кўнларини ҳақида шу қадар ишончли ҳикоя қилардики, гўё у бу мамлакатда ўз йил эмас, бутун ўнлаб йил яшаганга ўхшайди.

Тоғмас ва ҳамма нарсани билдириш қизиқувчи Фучик қадимий асфалда ҳикоя қилинганидек, сеҳрли бўлоқдан оби-ҳаёт ичиб яшарган ва ана шу бўлоқ қайнаган мамлакатнинг фарзанди бўлиб қолган кишини эслатади.

СССР юртқандан фахрланган Фучик жаҳон меҳнатқашларига ана шу мамлакатдаги ишлар, унинг кишилари ҳақида ҳақиқатни айтиб беришга ошқинди. У Прагадаги ишчи ва студентларнинг йиғилишларида оғиз ва ливрини нутқ сўзлади. Чехословакия бўлаб ҳақиқат жарчиси сифатида сафар қилди. Бир йилнинг ичида-ёқ Фучик коммунизм мамлакатини ҳаёти ҳақида уч ўз етмишга доқлад ўқиди. У Совет Иттифоқига жуда кўп йўшнинг мақола ва очеркларини бағишлади, бу мамлакат ҳақида китоб ёзди, уни «Бизнинг эртанги унинг кечаси кунни бўлган мамлакатда» деб атади.

Бўвчи конкрет факт ва мисоллар билан СССР инсоният порлоқ

ҚАҲРАМОН ҚИЗ ХОТИРАСИ

Ўзбек ишлаб чиқариш бошқармасидаги саккиз йиллик мактаб ўқитувчилари коллективи, ота-оналар ва жамоатчиликнинг илтимосини кўриб қиққан район иқтисодиёти «Илгир» саккиз йиллик мактабга Сурхондарё вилояти, Ўзбек кишлоқ Советининг Эскиқор кишлоғида турган, граждандар урушининг қаҳрамони Майна Хасанованинг номи бериш ҳақида қарор қабул қилди.

А. РАҲИМОВ,
Х. АМИНОВ,
Э. ХОЛБЎТАЕВ.

Келажак — коммунизмнинг тинчлиги бўлган давлат эканлигини исботлаб кўрсатди. Фучикнинг сўзи билан айтганда, Совет Иттифоқи абадий баҳор ўлкасидир. Фучик пролетариат интернационали змининг мўқаддас деб биларди. У қамқондаги сўроқлардан бирида гитлерчи жаллодлар қўшини кўннинг олти нурлари билан тилди: «Ҳа, мен Совет Иттифоқига ёрдам бердим. Қизил Армияга ёрдам бердим. Бу қизил йиллик ҳаётимда қишлоқчиларнинг энг яхшисидир».

Чех журналисти коммунистларнинг юксак завоқаси, уларнинг тинчлик тақдирини учун жавабгарлиги ҳақида ўйлаб бундай деб ёзган эди:

«Биз, коммунистлар, тинчликни севамай».

Фучикнинг ана шу сўзларини унинг «Одамлар, мен сизларни севардим! Хўшёр бўлинг!» деган қудратли, жангдор шiori билан бир қаторда тинчлик, тараққиёт, социализм учун миллион-миллион курашчиларнинг байроқлари гўё ёзиб қўйилган.

Советқадамлик билан олган тилиш, улуғвор келажакка зўр ишонч билан қараш коммунист Фучикнинг энг яхши фазилатларидандир. Чех журналисти нима ҳақида ёзмаган, қандай мавзуда суҳбатлашмасин, у ўзининг тийран оптимизми, марксизм-ленинизм ёлларига чексиз садоқати билан ҳаммани ҳайратда қолдирар эди. «Мана, коммунизм қурамай», — деб оруз қилган эди Фучик. — «омманинг революцион иқоди китобини ҳам ёзиб тамомлайман».

Бу китоб урушдан кейинги йилларда Фучик томонидан ёзилган эди, шубҳасиз, у социализм қураётган Чехословакия халқининг бахтиёр ҳаёти ҳақида ҳикоя қиларди. Бу китоб улуғ социалистик ҳамкорлиқнинг йилномаси бўлар эди.

Китоб партияимизнинг XX ва XXII съездлари тўғрисида, барча халқларга Тинчлик, Меҳнат, Озолик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-саодатнинг улуғ идеяларини танитадиган равишда ёзилган қилган КПСС Программаси ҳақида энг ўқир ва оташнинг юрак сўзлари билан тўлдирилган бўлар эди. Зероки, Фучик ўзининг мислсиз революцион жасоратини ана шу идеяларни амалга ошириш учун курашга бағишлаган эди.

Н. ТАРАСЕНКО.

МОҲИР САНЪАТКОР

Республикаимиз пойтахтидаги Свердловск номи конферти зали гавҳар...

Оромбахш кўй зал тўла томошабинларни маҳлиё қилган. Кўй тиниб, гудурос қарсақлар зални тўлдирди. Органист Леопольдас Дигрис қайта-қайта саҳнага таклиф қилинади.

Литва давлат филармониясининг солисти, моҳир санъаткор Леопольдас Дигрис концертини Тошкент томошабинлари гоҳ қизғин кутиб олдилар. У ўз концертида Бах, Франк ва Шубертнинг асарларини гоҳ моҳирлик билан ижро этди.

Леопольдас Дигриснинг номи бутун Совет Иттифоқида маълум. Л. Дигрис ижро қилган санъаткорига эмас, балки иқдоркор сифатида ҳам ўз талантини намойиш қилди. Унинг литва халқ қўшиқлари асосида ёзган «Пастораль» асарини Тошкент томошабинлари завоқ билан тингладилар.

Г. КОБЕЦКАЯ.

Бундан етти йил мўқаддас техника эҳтиёжлари учун Иттифоқ бўйича 417 минг тонна ўсимлик мойи ишлатилган эди. 1961 йилга келиб, бу рақам 613 минг тоннага етди. Бошқача айтганда, техника эҳтиёжларига ишлатилаётган мой аҳоли истеъмол қилаётган мой миқдоридан ошиб кетди.

Бунга барҳам бериш учун ўсимлик мойининг ўрнини босадиган бирор маҳсулот бўлиши керак эди. Химия фанининг маҳсулоти парафин худди ана шундай маҳсулот бўлиб чиқди.

Парафин синтетик мойли кислот ва мойли спиртлар ишлаб чиқариш учун зарур маҳсулот ҳисобланади. Бундай кислота ва спирт эса техника эҳтиёжларига ишлатиладиган ўсимлик мойининг ўрнини бемалол босиши мумкин. Республикаимизда техника эҳтиёжлари учун ўсимлик мойи ўрнини босувчи маҳсулот ишлаб чиқариш умчалин қийин масала эмас. Фарғона ва Олтириқ нефтини қайта ишлаш заводларида синтетик мойли кислота ва мойли спиртлар ишлаб чиқариш йўли қўйилган. Бу заводларда қайта ишлаётган нефтларда парафин миқдори анчагинадир.

Ўтган йили Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган 80 минг тонна совун учун 20 минг тонна ўсимлик мойи сарфланди. Шу билан бирга совун, лак, бўён тайёрлашда пахта ёғдан ташқари Хитой ва Латин Америкадаги келтирилган зирғир мойи, тунг мойлари ҳам ишлатилди. Пахта ёғининг ўрнини синтетик мой кислот ағаллаши билан йилга неча ўн минг тонна ёғ ҳамда 5 миллион сўм пулни темаб қолиш мумкин бўлади.

Яқин келажакда Фарғона нефтини қайта ишлаш заводи синтетик мойли кислоталарини ишлаб чиқишга киришади. Корхонада қаттиқ парафин ишлаб чиқарувчи цех қурилиб ишга туширилади.

Синтетик мойли кислотани фақат қаттиқ парафиндангина эмас, неросин таркибидagi «юмшоқ» парафин ёрдамида ҳам ажратиб олиш мумкин. Бу эса заводга уч барабар кўпроқ мойли кислота ва мойли спирт ишлаб чиқариш имконини беради.

Керосинни қайта ишлаб, «юмшоқ» парафин ишлаб чиқаришни Олтириқ заводида ҳам йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда.

Б. ПАК.

ЧЕНГЕЛДИДАН КРАСНОВОДСККАЧА

ЎРТА ОСИЁНИНГ ЯҲОНА ТРАНСПОРТ АРТЕРИЯСИ ТУЗИЛДИ

Ўрта Осиёнинг ўзгариш имконияти

Магистралнинг узунлиги олти минг километрдан ошадиган. Унинг пулат ислари Ченгелдидан тўғриб Красноводсккача, Туркестондан тўғриб Хўжайлигача қўйилган.

Собиқ Тошкент ва Ашхобод йўлларининг коллективлари давлат топириқларини гарчи бажариб келган бўлсалар ҳам, ишчи яхшилаш соҳасидagi кўнгина реверлар фойдаланилмайдиган қолар эди. Йўлларнинг бирлаштирилиши юкларни элтиб беришни, темир йўлда юрадиган составнинг обороти, локомотивлар қатновини тезлаштиради. Техника бир жойдан иккинчи жойга кўчириш ўнгайроқ бўлиб қолади. Тепловозлар, вагонлар, контейнерлар режамини бемалол икхтисослаштириш, янги техникани, мукамал технологияни кенгроқ қўллама жорий қилиш имконияти туғилади.

Юк ташиниш тезлаштириш ва арзонлаштириш учун Ўрта Осиё темир йўлининг катта-катта имкониятлари бор. Йўлдаги юк оборотининг деярли ҳаммаси ю-

ришлари учун мўлжалланган юклар бетиҳот элтиб берилади.

Ўрта Осиёнинг беоён бағрини кесиб ўтган магистралнинг бутун ранг-баранг ҳаёти 20 февраль Москва вақти билан соат 18 дан бошлаб битта марказ томонидан координациялаштириб турилади.

Янги магистрал иш бошлаб юборди. (ЎзТАГ).

Темир йўлларнинг ертўки қисмини мустаҳкамлаш ва поездлар қатновини хавфсизлигини таъминлаш соҳасида кўнгина ишлар қилинди. Йўловчиларга маданий хизмат кўрсатиш шароитларини яратиб беришга кўшалаб маблаг сарфланди.

Ўрта Осиё магистралнинг коллективлари завод, фабрика, қўрилиш, совхоз ва колхозларнинг меҳнатқашларини олдига турган вазиёларини амалга оширишда ёрдам бериш учун бутун қулуватларини сарфлади. Темир йўлчилар Мирзачўл ва Қарши чўлини ўзлаштириш, Аму — Бўхоро канали, Нолак ва Тўқтағул энергетика гигантларини қуришга, газ, нефть, рудага бой бўлган қонлардан фойдаланишга ўз хиссаларини қўшадилар. Коммунизмнинг зарбдор қу-

рилишлари учун мўлжалланган юклар бетиҳот элтиб берилади.

Ўрта Осиёнинг беоён бағрини кесиб ўтган магистралнинг бутун ранг-баранг ҳаёти 20 февраль Москва вақти билан соат 18 дан бошлаб битта марказ томонидан координациялаштириб турилади.

Янги магистрал иш бошлаб юборди. (ЎзТАГ).

Темир йўлларнинг ертўки қисмини мустаҳкамлаш ва поездлар қатновини хавфсизлигини таъминлаш соҳасида кўнгина ишлар қилинди. Йўловчиларга маданий хизмат кўрсатиш шароитларини яратиб беришга кўшалаб маблаг сарфланди.

Ўрта Осиё магистралнинг коллективлари завод, фабрика, қўрилиш, совхоз ва колхозларнинг меҳнатқашларини олдига турган вазиёларини амалга оширишда ёрдам бериш учун бутун қулуватларини сарфлади. Темир йўлчилар Мирзачўл ва Қарши чўлини ўзлаштириш, Аму — Бўхоро канали, Нолак ва Тўқтағул энергетика гигантларини қуришга, газ, нефть, рудага бой бўлган қонлардан фойдаланишга ўз хиссаларини қўшадилар. Коммунизмнинг зарбдор қу-

СПОРТ

ЯНГИ СПОРТ МАСТЕРЛАРИ

Пойтахтимиздаги «Динамо» спорт залида уч кун давом этган босчилар мусобақасида жамият биринчилиги учун 50 дан ортиқ киши қатнашди.

Литас ва Крестиникос юксак маҳорат кўрсатиб, спорт мастерлари нормасини бажаришга муваффақ бўлдилар.

ХАЛҚАРО УЧРАШУВЛАР

Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг республика совети Ўзбекистон спортчиларининг 1963 йилда ўтказиладиган халқаро учрашувлари планини кўриб чиқди. Бу планга асосан март ойида Тошкентта Афғонистоннинг эркин курашчилари, октябрь ойида Чехословакиянинг классик курашчилари келиши кутилади.

Волейбол иштиёқлари учун июль ва октябрь ойлари бонделарга бой бўлади. Тошкентта Корея Халқ Демократик Республикасининг терма командаси меҳмон бўлиб келади. Октябрь ойида волейбол майдончасига Мўғулистан республикасининг спортчилари чиқишади.

Бир неча халқаро учрашувларида ўтказиш учун Ўзбекистон спортчилари чет элларга сафар қиладилар. Гимнастикчилар Хиндистон республикасида, шахматчилар эса Мўғулистон Халқ республикасида борадилар.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИ СПАРТАКИДАСИ

Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи республика совети юлхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларининг биринчи спартакиадасини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. Бу спартакиада 25 августдан 30 августгача Андижон шаҳрида бўлади.

Э. РАҲИМОВ.

В. РАППОПОРТ РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНИ

Юз каталити шайка бўйича Ўзбекистон X чемпионатининг биринчи этапи Қўноқ шаҳрида, иккинчи этапи эса Тошкентда ўтказилди.

Охирги турғача пешақдам бўлиб келган мастерликка кандидат В. Раппопорт Александров билан охирги учрашувини ҳам яхши ўтказди ва гўлиб чиқди. 13 йилдан 11,5 оғир тўшлаган В. Раппопорт 1963 йилги республика чемпиони деган номни олди.

Кейинги ўринлар учун ҳам кураш кескин тўс олди. Чунини дастлабки 1-5 ўринни ағаллаган шашкачилар шу йил 1 мартда Харьков шаҳрида ўс.

қазилдиган СССР биринчилигини таъминлаш мусобақасида қатнашган ҳужумчи кўлга киритари. С. Давидов ва С. Гуляевлар 10 тадан ортиқ билан иккинчи ва учинчи ўринларни бўлиб олдилар. Мастерликка кандидат Александров тўртинчи ўринга чиқди.

Ш. УМРЗОҚОВ.

Редактор ўринбосари А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
Рус тилида: 18.00 — Худди соат 3-15 минутда (болалар учун мультфильмлар, 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.40 — Тинчлик ва меҳнат (хўжалик фильм), 18.50 — Совет Кўролли Кулларининг 45 йили, 19.10 — Совет Армияси Александров номи Кизил Байроқли ашула ва раис ансамблининг концерти.

Ўзбек тилида: 21.05 — Телевизион янгиликлар, 21.20 — Доки Зоиров («Совет Ўзбекистонини композиция» фильм), 22.50 — Сўнгги ахборот (Ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 — Репортаж (Армия спорт клуби заллари), 21.05 — Қатл олдиди сўз номи кинопо-
весть.

НАВОЙИ НОМИ ТЕАТРДА — 23/II да Травата, 24/II да қушда Этик киёган мушук, кечқурун Кулаётган ишчи.

ХАМЗА НОМИ ТЕАТРДА — 23/II да Мирзо Улугбек, 24/II да қушда Фуркат, кечқурун Олов.

МУҚИМИ НОМИ ТЕАТРДА — 23/II да Кимга тўй, кимга аза, 24/II да Ички маъруза.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Иван Рубан қўл остида «Ирқич ҳайвонлар» аттракцион ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Оскал-Оол раҳбарлигида Тува артистлари группасининг гастрол. Яшанба кунга уч марта томоша қўрсатилади: кундуз 12.3 ва кеч 7 яримда.

КИНО

Яширин арсенал — «БАТАН» (арта-
лаб соат 10.11.45, кундуз 3-15 ми-
нут, кеч 3 ва 10 да), «ДРУЖБА» (ар-
та-лаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Александр Пономанов — «БАТАН» (кундуз соат 1 ярим, кеч 6-45 минут ва 8 яримда), «ЕШ ГВАРДИЯ» (арта-
лаб соат 9.50 ва 11.40 минутда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Душман гирдоб (арта-лаб соат 10, Олхаснома (кундуз соат 12.2 ярим ва кеч 7 да), Шубҳа остида (кеч соат 5 ва 10 да) — «МНР».

ЦАФ — ТАСС фотос.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ

Коммутиатор — 26334, 32362, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258. Редакция телефонлари: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Матбуот секретари — 34455. Матбуот секретари ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноят, кўрилиш ва транспорт — 33478. Совет кўрилиши — 33258. Кишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртли-
ри — 34461. Махаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хат-
лар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенография — 27343. Эълонлар — 28142.

«Кизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон сурх» бирлашган нашриятининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.
Р. 06720. Индекс 64543. Нашр. № 46.

Ошанида жинналар

КЎП НУСХАДА

ТОКИО, 21 февраль. (ТАСС). «Сюдайдис» нашриети Н. С. Хрущевнинг халқаро аҳвол ва халқаро коммунистлик ҳаракат масалалари ҳақида сўнгги бир неча ой ичида сўзлаган энг муҳим нутқларининг тўпламини Японияда жуда кўп нусхада босиб чиқарди. Тўпламга Н. С. Хрущевнинг ёппасига қурулган ва тинчлик учун курашга бағишлаган ўтган йили Москвада бўлиб ўтган Жаҳон конгрессида сўзлаган нутқи.

«Хўшёр халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сийосати» тўғрисида ўтган йил 12 декабрда СССР Олий Совети сессиясида қилган доқлад, Германия Бирлашган социалистик партиясининг олтинчи съездида сўзлаган нутқи ҳамда «Правда» газетасининг «Тинчлик ва социализм танганаси йўлида коммунистлик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлайлик» деган редакция мақоласи киритилган.

Тўплам мамлакатдаги китоб магазинлари ва дўконларида сотила бошлади.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАКАРТАДА

ЖАКАРТА, 21 февраль. (ТАСС). «Правда» газетасининг бош редактори П. А. Сатюнов бошчи совет журналистлари делегацияси бугун самолётда Жакартага келди. Совет журналистлари Жакарта журналистлар ташкилати Иккинчи комитети президиумининг эртага бошланадиган мажлисларида қатнашадилар.

Халқаро журналистлар ташкилотининг бош секретари И. Мейснер, Халқаро журналистлар ташкилотининг секретари А. Е. Ефремов ва «Трибуна людю» газетасининг бош редактори Леон Касман ҳам ана шу самолётда президиум мажлисида келдилар.

ВАШИНГТОН МАМНУН

НЬЮ-ЙОРК, 21 февраль. ТАСС мухбири Н. Туркентенко хабар беради: Америка мабгуоти Ироқдаги тўнта-
ришининг тафсилотларини ошқорла мамнуният ва завоқ билан ёзди. Коммунистлар ва бошқа прогрессив киши-
лардан ёппасига ўч олинаётганини ниҳдан итисагача қолдирмай тасвирламоқда ва бунини оқиндан-оқиқ маъ-
қулламоқда.

Ироқдаги тўнтаришдан Вашингтондаги расмий ки-
шилар ҳам мамнун бўлмоқдалар. «Ньюсуик» журнали бундай севинчининг сабабларини ҳақида ошқорла ёзди. Бунинг биринчи сабаби — янги режимида коммунистларга қарши террор бошлаб юборилганлидир. «Ишчилар яшайдиган маҳаллалардаги лой сувоқ уйларида, деб ёзди «Ньюсуик» журнали, солдатлар ва биланга зангорлар латта бўлган студентлар тўлиб ётибди, улар коммунистларни уйларида судраб қиқчиляпти. Бир неча кун мобайнида юзлаб коммунистлар ўлдирилди, минглаб коммунистлар қамоққа ташланди, қолганлари эса ўқув юртли ва министрлардан ҳайдаб чиқарилиди». Иккинчи сабаб шундан иборатки, «Ньюсуик» журналининг сўзига қараганда, Ироқдаги янги режим «Ирак петролеум компания»нинг (Ироқ территориясида иш қураётган Америка-Англия-Франция-Голландия нефть компаниясининг — мухбир эслатмаси) национализация қилиниш хавфини бўшаптириш» ниятидадир.

МУДҲИШ ҚОНУН БЕКОР ҚИЛИНСИН

НЬЮ-ЙОРК, 21 февраль. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг назарий органи «Политик аффер» журналининг февраль ойи сониди АҚШ Компартияси раҳбарлардан бири Элизабет Флиннинг мақоласи босилиб чиқди. Мақола АҚШ Коммунистик партияси ва унинг айрим аъзоларига нисбатан машғум Маккарон қонунига асосида қўлланиладиган суд таъқибига бағишланган.

Флин «Шу ҳам суд бўл-
димми?» сарлавҳали мақола-
сида ўтган йил декабр ойи-
нинг ўрталарида АҚШ Ком-
партияси устидан Вашинг-
тонда ўтказилган «суд»ни батафсил таҳлил қилди.

Ана шу «суд» натижасида Коммунистик партия «жаннабий давлат ағенти» сифатида рўйхатга ёзилган 120 та тўрталлиқ учун унга 120 минг доллар миқдорига жарима солинган эди. Элизабет Флин «суд мухока-